

Enviget vid Tallmo.

August Törn född i Yästra Tomps socken, sonen sedan ungdomen bosatt i Algestorp i Pröke, fd. indelt husar, har berättat flera sägner från Pröke socken.

Enligt en av dessa skulle två bänder i Klarstors by ha blivit svämmar vid skiftets genomförande. De bestämde sig för att mötas till envig efter döden vid en stor bak kallad Järorens bak vid en plats benämnd Tallmo. På denna plats ha flera personer sagt sig hört svämmar nattetid, slag och stötur ha hörts och quistar ha setts flyga omkring. Samliga påstod sig ha sett blott då de gått förbi denna plats nattetid.

Präststenen.

Enligt en gammal sägen skulle en präst i Råke och Jästia Toups pastorat ha blivit ihjälslagen i forna dagar vid gränsen mellan dessa socknar. Prästarna skulle ha varit några bönder i trakten. Dessa blevo drivna i landsflykt och deras hemman fingo icke tillhöra pastoratet. De kommo att tillhöra Kläva församling och bildade en enkla i denna innan för Råke församlings område. Först i utvidern ha de upptagits i Råke. På dens plats där prästen skall ha dräpts finnes en stor sten, som ännu i våra dagar kallas "präststenen". Huruvida det var vid stenen prästen avlivades, eller om den är reet som en värld å platsen är icke känt

Trollen och kyrkan i Präke.

I backen Billebjers i Präke socken bodde i
fåra dagar troll. Då kyrka för första gång-
en skulle byggas i församlingen, beslöts
att den skulle ligga på en plats i byn Algu-
torp. Där tygs än i dag ett planerat om-
råde, som aldrig tagits i bruk. Socken-
borna köpte byggnadsmaterial till denna
plats, men då man samlat så mycket att
man var färdig bygga, blev allt samman-
under en natt flyttat till Präke. Man
köpte tillbaka materialen, men åter blev
den en natt flyttad till Präke. Man
förstod då att det var trollen i Billebjers
som flyttat den, för att slippa få kyrkan
så nära sin bering. För att inte i alla
fall bli ovänner med trollen byggde
man då kyrkan i Präke.

Skorpionbacken

I Alqustorp i Fröke socken ligger en backe som vanligen kallas skorpionbacken.

Förhöj den fått detta namn berättas i en gammal sägen: En dansk armé hade någon tid vid krigstillfälle slagit läger vid denna backe och där haft en vapensmedja. Till arbetare i denna hade man krigsfångar som tagits ur svenska armén. De misshandlades ofta med en degg som kallades skorpion.

Ordsbefolkningen har under tidernas lopp ofta mattelid hört hemiska rop och stänanden på denna plats.

Besök hos Fueltaren.

Under senare delen av 1800 talet brukade befolkningen i Präke socken söka bot för sjukdomar både hos folk och husdjur hos en "klok" quacke innanför Smålandsgränsen. Denne hette Anders Hansson, och bodde på en plats som hette Fågelkull (på folkspråket Fuelt). Han kallades vanligen Fueltaren. Anders Hansson var dock inte så hemma i affären som i kvacksakeri, ty han bleve tygad vid ett hästbyte av en bonde i Präke socken vid namn Anton Andersson. Då Anders Hansson fann att han fått värre hästar i byte mot sina egna, skall han ha yttrat att Anton Andersson skulle få föga nytta av sin affär. Det fick han också ty hästarna sprungo ut i Värnsjön och dränk- le sig. En person från Odelvinga

sacken, Anders Olsson var en gång hos Anders
Hansson och sökte bot för någon åkomma.

Som det var sent på kvällen blev han bju-
den att övernatta hos Hansson. — "Du kan i
alla fall inte komma hem i kväll" sade
denne. Olsson ville i alla fall gå hem,
men då han kom ut på vägen, kom han
ingen vart, ty överallt låg böga gäddsgäddor
av sten, som han inte kunde komma över.
Han hade inte annat att göra än stanna.

En person kom en gång till Hansson,
och ville lära sig hans svartkonster.
— "Det kan du väl få. Men då får du ligga
ute i badan i natt" sade denne. Han
gick och lade sig där, men förklarade på
morgonen, att efter den natts upplevelser
var han inte längre benägen lära sig
svartkonsten. Fad han sett talade han aldrig om.

Snapphanarne.

Anton Nilsson berättade att ett band snapphanar häjade i fjerna dagar i Röße socken. Invånarne i Plättsjö by vågade icke vara hemma utan flydde till andra tidan Plättsjön, där de bodde i jordkutor. Snapphanarne hade fått reda på detta och föresatte sig att låga dit för att dräpa dem.

Som de icke kände trakten, togo de en dräng med sig för att visa vägen. Denne ledde dem på isen över sjön Stallevik, och gick osäker där han visste isen var svag.

Isen brast och alla snapphanarne dränkte sig. Här har sedan hörts skrik och nödropp under vinternätterna. Nilsson berättade dessa "nyringaskrik".

Guldkronan

Antan Nilsson berättade att hans onka under sin livstid ofta sett eldsten i skogarna i Ålgustavn. Han hade träffat en person som anömt Skogsnuvan och därav blivit så fövillad att han irat i skogen en hel dag innan han hittat rätt väg.

Tid en plats kallad Ödegården skulle en gryta med pengar ha hittats i jorden.

Jonärketen av Eljalt skall fordom ha legat ett gods. Här fanns en buckkrona av rent guld, som nedgrävs i jorden i afredstid. Av godsets byggnaden synes icke mera något spår, men guldkronan synes, under klara nätter, ligga ovanpå jorden. Om någon försäker taga den, försvinner den i jorden. Den siste som såg den var en gammal man, som hette Götik. Han är numera avliden.

Nils Jönsson och Bäckehästen

Ett stycke från Plättjö by i Röke socken
bar en man vid namn Nils Jönsson.

Senne berättade att han i sin ungdom
sett Bäckehästen. Nils Jönsson kom gående
från byn en kväll och mötte en skjuts
som saknade häsven. Fagnen, som betrod
av två käror med sex ahns mellanrum
var förspränd med en häst. På bakkärran
låg något vitt, liknande en duk eller papi-
ren. Sam Jönsson tyckte det var egendomligt
att skjutsen saknade husk, beslöt han stoppa
den genom att taga hästen i bettet. Han
kunde inte nå hästens huvud hur högt han
än sträckte sig. Han kunde därför inte hej-
da skjutsen. Jönsson sade sig vara över-
tygad om att denna häst var Bäckehästen